

13 Samengevoegde vragen van

- Gitta Vanpeborgh aan Frank Vandebroucke (VEM Sociale Zaken en Volksgezondheid) over "De re-integratie van langdurig zieken en het voorstel voor een 'fit note'" (55001920P)
- Ellen Samyn aan Frank Vandebroucke (VEM Sociale Zaken en Volksgezondheid) over "De re-integratietrajecten" (55001928P)

13 Questions jointes de

- Gitta Vanpeborgh à Frank Vandebroucke (VPM Affaires sociales et Santé publique) sur "La réintégration des malades de longue durée et la proposition d'une "fit note"" (55001920P)
- Ellen Samyn à Frank Vandebroucke (VPM Affaires sociales et Santé publique) sur "Les trajets de réintégration" (55001928P)

13.01 **Gitta Vanpeborgh** (Vooruit): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, beste collega's, er zijn 500.000 langdurige zieken in België, en 10.000 onder hen willen en kunnen werken. Eigenlijk is dat absurd. Aan de ene kant is er een krapte op de arbeidsmarkt en aan de andere kant zitten mensen met een heleboel capaciteiten gewoon thuis.

Eén ding staat daarbij vast, en dat wil ik benadrukken: het hardvochtige beleid van de vorige regering heeft geen vruchten afgeworpen. De oplossing zit dan ook in een positief en stimulerend beleid. Mensen moeten gezien worden voor wat ze nog wel kunnen. Ook Voka lijkt dit nu in te zien. Dat konden we gisteren in de pers lezen. Er moet meer aandacht zijn voor gesprekken tussen werkgevers en werknemers. Laat ons hopen dat er ook meer aandacht komt voor het zoeken en vinden van aangepast werk.

Die filosofie kunnen we zeker onderschrijven, maar de fitnote die zij als magische oplossing naar voren schuiven lijkt ons niet oké. Die creëert een overbodige tussenstap, getuige hiervan de negatieve ervaring in het United Kingdom. En zo vragen we nog meer van de al overbevroegde huisartsen. Zij zijn experts op het gebied van ziektes, maar zij zijn geen bedrijfsadviseurs.

Hoe gaan we dan van een ziektebeeld naar geschikte werkomstandigheden zonder die overbodige tussenstap, zonder de *fit note*? Het enige antwoord is: door de terug-naar-werkcoördinatoren. Zij zien het verhaal langs beide kanten, zij kunnen multidisciplinair oplossingen

13.01 **Gitta Vanpeborgh** (Vooruit): Alors que les emplois peinent à être pourvus, quelque 10 000 malades de longue durée aptes et désireux de travailler restent chez eux. La politique impitoyable du gouvernement précédent s'est avérée improductive. La solution réside dans l'élaboration d'une politique positive et stimulante. Les personnes doivent être évaluées par rapport au travail qu'elles sont encore capables d'accomplir.

La '*fit note*', sorte de certificat d'aptitude, est la solution miracle proposée par le Voka. Les médecins généralistes, qui sont déjà sollicités à l'excès, auront ainsi encore plus de travail. S'ils sont experts dans le domaine des maladies, ils ne sont pas pour autant des conseillers professionnels.

Les coordinateurs de retour au

zoeken en vinden. Zij zijn de schakel die we nu missen.

Mijnheer de minister, het huidige systeem om terug aan het werk te gaan is complex, zowel fiscaal, financieel als procedureel. Mensen zitten onnodig thuis door die complexe procedure. Kunt u ons verzekeren dat u dat systeem gaat vereenvoudigen? Zullen die terug-naar-werkcoördinatoren hier fundamenteel aan bijdragen?

13.02 Ellen Samyn (VB): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, dit land telt bijna een half miljoen mensen die langer dan een jaar ziek zijn. In ongeveer een derde van de gevallen gaat het om psychosomatische problemen. Onze partij stelt zich al jaren grote vragen bij de gebrekkige aanpak ter zake door de regering.

Niet alleen mijn partij is bijzonder kritisch. Een audit van het Rekenhof over de re-integratie van langdurig zieken is ronduit vernietigend. De analyse in het rapport, dat nog niet beschikbaar is voor de parlementsleden, hebben we uit de pers moeten vernemen. Volgens het Rekenhof worden re-integratietrajecten blijkbaar eerder gebruikt om mensen definitief ongeschikt te verklaren of te ontslaan om medische redenen, eerder dan hen terug aan het werk te zetten. Het Rekenhof is uitermate kritisch over de opvolging door de overheid van deze trajecten en ze stelt bovendien vast dat de meest elementaire cijfergegevens om de opvolging van die trajecten te evalueren, niet worden bijgehouden.

Aansluitend is nu ook de discussie over de *fit note* losgebarsten, als een mogelijk middel om het probleem gedeeltelijk op te lossen. Het gaat over een half miljoen langdurig zieken, waarvan een groot deel te wijten is aan een gebrek aan psychosociaal welzijn op het werk.

Mijnheer de minister, het Rekenhof legde een aantal pijnpunten in het beleid bloot. Vindt u de kritiek van het Rekenhof terecht? Hoeveel langdurig zieken denkt u met de door u geplande 60 terugkeercoaches opnieuw aan het werk te zetten? Wat is uw mening over de fitnote als een middel in de re-integratie van langdurig zieken? Welke stimulans zult u aan de werkgevers geven om meer op welzijn op het werk te kunnen inzetten.

13.03 Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, geachte leden, de inspiratie van Voka in de voorstellen die zij gisteren gedaan hebben, is uitstekend en ik ben het daar volkomen mee eens. Als iemand arbeidsongeschikt wordt verklaard, moet dat een signaal zijn om te zoeken naar kansen voor die persoon en oplossingsgericht nieuwe perspectieven te bieden.

Het precieze voorstel van Voka lijkt mij echter niet zo handig te zijn. Het legt een verantwoordelijkheid bij de huisarts, terwijl de huisarts daar misschien niet de meest geknipte persoon voor is. Het is wel essentieel dat, wanneer een arts een attest van arbeidsongeschiktheid voorschrijft, dit in ons systeem meteen een signaal voor actie is, waarbij nagedacht wordt over de kansen en geschiktheden die

travail nous paraissent être, en revanche, la solution parfaite. Ils sont en mesure de trouver des solutions multidisciplinaires. Des personnes restent aujourd'hui inutilement chez elles en raison de la complexité de la procédure de retour au travail. Le ministre la simplifiera-t-il? Les coordinateurs de retour au travail seront-ils invités à y contribuer?

13.02 Ellen Samyn (VB): La Belgique recense près d'un demi-million de personnes malades depuis plus d'un an. Depuis des années, notre parti s'interroge sur les lacunes du gouvernement dans la lutte contre ce phénomène. Un audit de la Cour des comptes sur la réintégration des malades de longue durée est particulièrement accablant. Apparemment, au lieu de remettre les malades de longue durée au travail, les trajets de réintégration servent à les déclarer définitivement inaptes. De plus, les chiffres manquent pour évaluer les trajets.

En outre, la *fit note* est également à présent considérée comme une solution partielle éventuelle au problème.

La critique de la Cour des comptes semble-t-elle pertinente, selon le ministre? Quelle sera l'incidence des 60 coaches de retour? Que pense le ministre de la *fit note* et comment entend-il stimuler les employeurs pour qu'ils s'engagent davantage en faveur du bien-être au travail?

13.03 Frank Vandenbroucke, ministre: Les idées sous-tendant les propositions du Voka sont excellentes. Si une personne est déclarée inapte au travail, il doit s'agir d'un signal pour rechercher des possibilités pour cette personne et proposer de nouvelles perspectives dans une volonté de trouver des solutions. La proposition précise du Voka n'est toutefois pas pratique. Le médecin traitant n'est peut-être pas la personne la

mensen ondanks ziekte nog hebben. Dat is precies wat we willen doen.

Ik heb een eerste stap voorgesteld in een omvattende hervorming van de aanpak met betrekking tot langdurige ziekte. Die eerste stap houdt onder meer in dat we een volledig nieuw proces van informatiedoorstroming zullen organiseren, wat ook nogal wat investeringen in ICT vraagt, waarbij dat attest van arbeidsongeschiktheid dat de huisarts of een andere arts schrijft, onmiddellijk een proces op gang brengt, waarbij er gezocht wordt naar kansen om terug aan het werk te gaan.

Het voorstel dat ik heb gedaan, geeft punt voor punt een antwoord op de kritiek van het Rekenhof. De kritiek van het Rekenhof op het beleid dat wordt gevoerd, is inderdaad vernietigend. Ik denk dat die kritiek grotendeels terecht is. Wanneer u mijn antwoord op dit document zult zien, zult u zien dat ik punt voor punt op elk element en op elke aanbeveling van het Rekenhof een concreet beleidsvoorstel doe. We zullen inderdaad sneller optreden.

De ziekenfondsen zullen wij versterken, maar op een manier die gericht is op het vinden van werk. Wij zullen ook meer multidisciplinariteit inbrengen. Wij zullen de informatiestroom organiseren en ervoor zorgen dat het beleid wordt opgevolgd en geëvalueerd. Dus punt voor punt wordt elk van de aanbevelingen van het Rekenhof beantwoord in het voorstel dat ik heb gedaan.

Er is echter meer. Ik heb geprobeerd snel werk te maken van een eerste stap in die aanpak. Wij zullen de informatiestroom anders organiseren en het attest van arbeidsongeschiktheid zien als een signaal om in actie te treden. Wij willen dat attest niet zien als een 'buitengebruikstelling' van mensen. Wij willen de ziekenfondsen versterken in een rol die activerend moet zijn.

Ik zal de komende dagen in het kader van de begrotingsdiscussie een omvattend en ambitieus plan voorleggen aan mijn collega's in de federale regering, waarbij wij niet alleen het actiedomein zullen verbreden naar ambtenaren en zelfstandigen, en niet alleen bijkomende acties zullen definiëren op het domein van arbeidsmarktregulering, waarvoor mijn collega-minister Dermagne bevoegd is. Hij wil daaraan echter graag meewerken. Bovendien wil ik ook dat eenieder die bij het dossier betrokken is en een verantwoordelijke bijdrage kan leveren, die bijdrage ook levert.

Wij zullen de gewestregeringen aanspreken om veel ambitieuzer, sterker en efficiënter in te zetten op de activering van langdurig zieken. Wij zullen de werkgevers responsabiliseren; wij zullen de ziekenfondsen vragen een grote verantwoordelijkheid te nemen; wij zullen ook de artsen meer verantwoordelijkheid geven en wij zullen vanzelfsprekend de betrokken mensen ook vragen hun verantwoordelijkheid te nemen. (...)

13.04 **Gitta Vanpeborgh** (Vooruit): Mijnheer de minister, dank u wel.

Het is alvast positief en hartverwarmend te horen dat u breekt met het beleid van het verleden. Iedereen die eerlijk is, moet toegeven dat dit weinig heeft opgeleverd, behoudens heel veel ontslagen en mensen die ziek thuiszitten.

plus adéquate.

La première démarche que je souhaite entreprendre consiste en la mise en place d'un tout nouveau processus de transmission des informations, de telle sorte qu'une procédure soit immédiatement engagée lorsqu'un certificat d'incapacité de travail est délivré. Ma proposition répond en tout point aux critiques – en grande partie justifiées – de la Cour des comptes et je formule une proposition politique concrète pour chaque recommandation. Un certificat d'incapacité de travail ne peut pas s'assimiler à la "mise hors service" de personnes. Les mutualités doivent jouer un rôle d'activation.

Lors des discussions budgétaires, je présenterai un plan global et ambitieux, avec une extension aux fonctionnaires et aux indépendants et des actions supplémentaires en matière de régulation du marché de l'emploi. Nous allons inciter les gouvernements régionaux à activer les malades de longue durée de façon plus ambitieuse. Les employeurs, les mutualités, les médecins et les intéressés eux-mêmes doivent également prendre leurs responsabilités.

13.04 **Gitta Vanpeborgh** (Vooruit): Je suis ravie que le ministre rompe avec la politique du passé, qui n'a entraîné que de nombreux départs et des maladies de longue durée. J'espère que les organisations patronales soutien-

Het stemt ons ook hoopvol, mijnheer de minister, dat u voor een positieve en stimulerende aanpak gaat, een aanpak van kansen. Ik hoop van harte dat niet alleen de collega's vandaag geluisterd hebben, maar ook de werkgeversorganisaties. Vooral zij moeten duidelijk hun schouders zetten onder het project van de terug-naar-werkcoördinatoren. Coördinatoren, mevrouw Samyn, geen coaches. Een heel belangrijk verschil.

Dit project kan pas slagen als iedereen zijn schouders eronder zet. Iedereen heeft er belang bij dat zij die kunnen werken, effectief werken – de werkgevers, maar ook de mensen zelf die nu ziek thuiszitten. Ik hoop echt dat uw plan voor die mensen een positief effect zal hebben.

13.05 Ellen Samyn (VB): Mijnheer de minister, het wordt toch een spijtige gewoonte van deze paars-groene regering dat we plannen, beslissingen en audits via de pers moeten vernemen. U hebt er blijkbaar wel een blik op kunnen werpen, wij niet. Dat getuigt van weinig respect voor dit Parlement.

Wat de fitnote betreft, wij vrezen voor bijkomende werkdruk voor de reeds zwaarbelaste huisartsen, die daarvoor trouwens niet opgeleid zijn.

Wat de aanpak van de langdurig zieken betreft, met alleen uw 60 terugkeercoaches tegen 2023 gaan we er niet geraken om de langdurig zieken terug te begeleiden naar de werkvloer. Er moet meer worden ingezet om de oorzaak aan te pakken. Hebt u al een goed beeld van de dieperliggende oorzaken? Wat zijn die oorzaken? Te weinig loon naar werken, geen appreciatie voor het geleverde werk, pesten op het werk? Het zou nuttig zijn om daarover een grondige studie te laten maken. Anders is het weer een zoveelste maat voor niets.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

dront également le projet positif et stimulant des coordinateurs retour au travail. Il est en effet dans l'intérêt de chacun que toute personne qui en est capable travaille.

13.05 Ellen Samyn (VB): Ce gouvernement arc-en-ciel prend la triste habitude de réserver la primeur de ses projets, de ses décisions et des audits à la presse. Cela témoigne d'un manque de respect à l'égard du Parlement. Nous craignons, en outre, que la *fit note* accroîtra encore la charge de travail déjà considérable des médecins généralistes.

Les coachs de retour à eux seuls ne suffiront pas. Le ministre a-t-il réellement une vision exacte des causes sous-jacentes du phénomène? En l'absence d'une étude approfondie, ce sera le nième coup d'épée dans l'eau.